

El Hamlet de Kenneth Branagh

Feliu Viaplana

El passat mes de gener vàrem tenir l'oportunitat de veure la versió de *Hamlet* de Kenneth Branagh a la programació regular de Cineclub Sabadell al Cineart Multisales de la nostra ciutat. Es va projectar la versió completa, de gairebé quatre hores de duració, que, en la seva estrena l'any 1996, només es va poder veure en molt poques sales del nostre país. *Hamlet* és la tercera adaptació de Shakespeare que fa Branagh, anteriorment havia fet *Enric V* i *Molt soroll per no res*, ambdues projectades a les sessions de Cineclub Sabadell. Aquesta nova adaptació ens ha confirmat la creença que Branagh és, sense dubte, el millor adaptador de Shakespeare en l'actualitat, hereu de la tradició de Lawrence Olivier i de les companyies clàssiques angleses. Kenneth Branagh ens ha regalat un Hamlet enèrgic, sobri, ple de vida i de passió. Una obra amb molt de color, de matisos, amb espectaculars escenes de plans generals quan cal i amb mesurats primers plans i sinuosos travellings quan toca. Però, per a Branagh, els textos originals de Shakespeare només són el punt de partida per a què la seva creativitat es desenvolupi en les posades en escena i en la par-

ticular direcció d'actors, que és quan se'ns revela com un gran artista. Branagh n'és el director, actor principal i guionista, de manera que la seva implicació en el projecte és absoluta.

L'obra de *Hamlet* és prenyada de lluita pels sentiments elevats, d'assassinats en nom de la cobdícia, en nom de la venjança i en nom de l'amor, de fets sobrenaturals, d'amistats vengudes i d'amistats lleials, en definitiva, d'una passió vital que impregna arreu. El príncep Hamlet és l'encarnació de la venjança plena de dubtes, un fet que porta a l'autodestrucció. Perquè Hamlet, en el difícil camí que el porta a la venjança, enverina la seva pròpia ànima cap a la pròpia mort. Des que Hamlet s'assabenta que la mort del seu pare fou en realitat un assassinat, deixa de ser ell mateix per a esdevenir només el braç de la venjança. Tot i que dubta, en certs moments, de seguir el seu destí, la seva moral i els

sentiments vers son pare li marquen el camí que el porta a desemmascarar l'engany i ha matar el pèrfid rei. Hamlet destrueix, però, en el procés, es destrueix també a si mateix i aquells que estima, la seva mare, Ofèlia, la seva estimada, i el seu regne de Dinamarca i les seves conquestes.

El personatge del príncep Hamlet és d'una gran complexitat, perquè el seu estat d'ànim evoluciona, les seves reaccions són molt diverses, i perquè té un dilema moral i un profund malestar vital. Per això, l'actor que s'atreveixi a interpretar-lo ha de tenir una gran consciència dels seus estats d'ànim i saber transmetre'ls perquè el personatge esdevingui coherent. Branagh ha fet un Hamlet apassionat i apassionant, contingut en la seva ràbia, mesurat en la seva falsa follia (lluny de caure en els fàcils histrionismes a què recorren els actors de poca categoria), serè i profund en els seus monò-

EL CINEMA A CASA

DEMANA UNA DEMOSTRACIÓ

DOLBY SURROUND
PRO LOGIC

CREUS

Alta Fidelitat - Video - TV - So professional

Horta Novella, 128 - 08201 SABADELL - Tel. 93 725 85 68 - Fax 93 727 28 81

PARKING DUMO GRATUIT

legs, creient-se allò que explica, i enèrgic i hàbil en els combats. Interpretar Hamlet és per a un actor una prova de foc, un repte, una revàlida de tots els seus treballs anteriors, i Branagh se'n surt perfectament.

La direcció d'actors, així com el casting, són molt encertats. Uns són actors experimentats de primera línia que Branagh modula a la seva manera, Derek Jacobi (Claudi), Julie Christie (la reina), Richard Briers (Poloni).. Altres, més joves, de qui assoleix tot el seu potencial, Kate Winslet (Ofelia) i Michael Maloney (Laertes). Recupera venerables veterans, Charlton Heston i Jack Lemmon. I sap incloure i mesurar *showmans* com Robin Williams i Billy Crystal com a contrapunts còmics.

No és gens fàcil fer una obra de Shakespeare i, encara menys, una versió cinematogràfica. Perquè són obres que la gent coneix molt bé, i les ha vist interpretar molts cops. De fet, però, s'han produït grans birries en nom del classicisme de Shakespeare, fetes per persones que creuen que, només, pel sol fet de triar un obra del dramaturg anglès, ja asseguruen una obra de qualitat. I és just el contrari. El que és més difícil és adaptar els grans autors perquè suposa, no només entendre i copsar l'obra, sinó saber transmetre això a l'espectador i donar-li un estil personal. Però com que Shakespeare gosa de tant renom popular (molt "conegut" però poc llegit, em penso), tothom s'hi atreueix i la veritat és que n'hi ha pocs que estiguin capacitats per a fer-ho dignament. Branagh, sense dubte, és un d'ells, perquè les adaptacions cinematogràfiques de Shakespeare que ha fet, fins ara, porten la seva empremta, se les ha fet seves, hi ha abocat tota la seva personalitat. No és gens fàcil quan es parteix d'una gran

obra d'un gran autor, perquè, en certa mesura, has de superar un text que, en principi, és insuperable. De fet, però, la majoria d'obres de Shakespeare que es representen als teatres o de les quals s'han fet versions cinematogràfiques no són res més que dubtoses adaptacions que suposen un segon criteri, de vés a saber qui, que s'ha atrevit a suprimir escenes, personatges i a reinterpretar l'obra. Normalment, els autors d'aquesta mena d'adaptacions volen justificar-se sota la bandera de l'apropament al públic i de la vigència de Shakespeare en l'actualitat. Per començar, si els espectadors dels teatres del segle XVII, la majoria analfabets, podien seguir i

comprendre aquestes obres, com pot ser que no ho facin els espectadors d'avui en dia, tots alfabetitzats? I, si no, que s'esforcin, que anar al cinema o al teatre no només es a anar escalfar una cadira. I sobre l'actualitat de les obres, des de quan els dilemes morals, les lluites pel poder, la cobdícia i l'amor han tingut data de caducitat? Des de quan necessitem veure un Romeo, per exemple, amb pistoles i jaqueta de cuir per creure'ns la història? Sisplau, senyors adaptadors i reinterpretadors d'aquesta mena de refregits teatrals, no ens subestimïn, si no saben què fer, no adaptin Shakespeare, vagin-se a prendre un cafè, pago jo. Sisplau, Sr. Branagh, continui meravellant-nos amb les seves versions de Shakespeare, les estarem esperant.

INTELECTE
GALERIA D'ART

Pedregar, 10
Telèfon 93 726 51 22
08202 SABADELL

CIABARRO
ART

Rambla de Sabadell, 82 • SABADELL
Telèfon 93 726 57 85

GALERIA **ROVIRA**

Sant Pere, 22 • Tel. 93 726 19 59
SABADELL